

Največji slovenski dnevnik
v Zruženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 131. — ŠTEV. 131.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 4, 1924. — SREDA, 4 JUNIJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

IZPREMEMBE V NOVI DAVČNI PREDLOGI

Zakladniški urad se pripravlja na izpremembe v izvedenju davčne postave, potem ko je predsednik Coolidge podpisal predlogo. — Skrčenje v plačevanju davkov bo uveljavljeno do 15. junija. — Onim, ki so že vse plačali, bo vrnjen denar. — Nova postava uveljavlja le dve novi vrsti davkov.

Washington, D. C., 3. junija. — Po akciji predsednika Coolidge-a, ki je podpisal davčno predlogo, s katero se je znižalo zvezne davke do največje nižine izza pričetka vojne, je objavil zakladniški department, da pripravlja regulacije, tikajoče se 25-odstotnega skrčenja dohodninskega davka, kot določa nova postava.

Ob priliki podpisanja predloge je izdal predsednik ugotovilo, v katerem napada novo postavu kot nezadostno. Dejstvo, da nudi predloga začasno odpravo, je bil edini vzrok, da jo je sprejel, vendar pa pravi, da bo v prihodnjem kongresu napel vse svoje sile, da izvojuje sprejem postav, s katero se bo udeležilo resnične reforme.

Davkoplačevalci se lahko takoj poslužijo skrčenja na temelju treh metod. Teh metod se sicer še ni objavilo, vendar pa se glasi, da bodo dobili oni, ki so plačali davke za celo leto vnaprej, povrnen del denarja, soglasno z določbami nove postav.

Približno petnajst do dvajset milijonov dolarjev bo treba, da se povrne denar onim, ki so plačali davke vnaprej za celo leto.

Nova postava uveljavlja le dve novi vrsti davkov, namreč na darove in "Ma Jong" sete, katere importirajo iz Kitajske. Povečan je tudi davek na igralne karte. Precej dodatnih pričakujejo tudi na temelju gotovih določb, kojih namen je preprečiti izgovore in zvijače gotovih ljudi, ki so se znali dosedaj izogniti plačevanju davkov.

Izpremembe, uveljavljene glede dohodninskega davka, so naslednje:

25-odstotno skrčenje davka, katerega je treba plačati za tekoče fiskalno leto.

Splošna revizija normalnih in dodatnih davčnih pristojbin, ki predstavlja 50-odstotno skrčenje davkov na dohodke \$8000 in manj na leto.

Dodatno skrčenje 25-odstotkov na pri dejansko zasluženih dohodkih. To skrčenje pa pfiđe vpoštev le pri dohodkih, ki znašajo manj kot \$10,000 na leto.

Oproščenje za načelnike družin z dohodki do svote \$5000 je povečano od \$2000 na \$2500, a iste določbe kot dosedaj so ostale v veljavi glede dohodkov samecev in samice, kojih dohodki so prosti dohodninskega davka do višine \$1000.

JAPONCI SO ZAČELI BOJKO-TIRATI AMERIŠKO BLAGO.

Tokio, Japonsko, 3. junija. — Razne velike in ugledne trgovine so izobesile table, na katerih je napis: Mi ne prodajamo ameriškega blaga.

Bojkot se bo razširil po vsej deželi. Vlada je sicer navidez proti temu gibanju, na tihem ga pa podpira.

SMITH NE BO NASTOPILO PROTI PROHIBICIJI.

Če bo newyorški governor Smith imenovan na demokratični

konvenciji, predsedniškim delegatom, ne bo nastopil proti prohibiciji. — Tako je izjavil njegov manager Franklin D. Roosevelt. S tem hoče pridobiti zase suha-če iz južnih držav.

NEMČIJA NE BO DOBILA POSOJILA.

Washington, D. C., 3. junija. Senadni odbor za zunanje zadeve je danes zavrnil dve resoluciji, ki sta zahtevali, naj dajo Združene države Nemčiji potrebno pomož- no posojilo, da si bo lahko opomogla ter zadostila svojim obveznostim.

ZNANI NEWYORŠKI

DETEKTIV JE ODSTOPIL

Znani italijanski detektiv je odstopil. — Rešil je številne morilne slučaje v šestnajstih letih svoje kariere. — Izvršil je več kot tisoč aretacij.

Poskus policijskega komisarja Enrighta, da poniža detektiva mednarodnega slovesa s tem, da ga pošlje na cesto kot navadnega policista v uniformi, se je danes izjalovil, ko je bil umirovljen Michael Fiaschetti radi telesne nesposobnosti s penzijo v znesku \$1005. Izjavil je, da bo otvoril lastni detektivski urad.

Kljub temu, da je bil ponižan z mesta detektiva prve vrste že leta 1922, baje na pritožbo nekega odvetnika, katerega je vrgel iz policijskega glavnega stana, se je posrečilo detektivu uničiti vse napore predstojnikov, da ga spravijo nazaj na cesto kot policista v uniformi. Prideljen je bil Herbert Street postaji v Brooklynu ter nato štirinajst mesecev uradu okrajnega pravdnika. Medtem je bil dvakrat v Italiji kot priča ter večkrat na dopustu radi bolezni.

Nikdar si ni kupil uniforme in niti en dan ni opravljal službe navadnega policista. Kmalu po vstopu v službo, leto 1908, ga je pridobil poročnik Petrosini italijanskemu oddelku. V tem oddelku je postal znan po vsem svetu in nekaj let mu je tudi načeloval.

Več let ni bilo nobenega večjega zločina, izvršenega od Italijanov, s katerim bi se ne pečal Fiaschetti, in v večini slučajev se mu je posrečilo zalotiti krivce ter doseči njih obsodbo.

Fiaschetti je bil izza zavrtnega umora Petrosinija v Palermu najbolj odlični italijanski detektiv v newyorškem policijskem departmentu.

Fiaschetti se je tudi aktivno pečal s slavnim Schattuck slučajem. Alberta Schattucka so zaprli v blagajno ter nato oropali hišo zločinci, katerim je načeloval butler, ki je bil pozneje aretiran v Parizu, v glavnem s pomočjo izvrstnega detektivskega dela Fiaschetti-ja. Poslan je bil v ječo za dolgo vrsto let.

Fiaschetti je tudi rešil slavn Varotta odvajalni slučaj. V zvezi s tem odvečenjem in umorom majhnega dečka je izvršil Fiaschetti pet aretacij. Trije so bili spoznani krivim ter so umrli v električnem stolu, eden je bil poslan v blaznico in eden je bil oproščen.

V šestnajstih letih službe je izvršil nad tisoč aretacij, med njimi osemdeset radi umora ali uboja.

Za svoje izvrstno delo je bil Fiaschetti večkrat odlikovan od občinskih oblasti različnih ameriških mest in meščanskih organizacij.

Fiaschetti je vdovec ter živi v Brooklynu, na Clinton Avenue s svojo hčerko.

JAPONCI SE BODO IZSELJEVALI V BRAZILJO.

Tokio, Japonsko, 3. junija. — Notranje ministrstvo je danes objavilo, da je sklenjena z Brazilijo pogodba, ki določa, naj se izseli še tekom tega leta v Brazilijo 3000 japonskih izseljencev.

ZDRAVSTVENO STANJE KANCELERJA SEIPELA.

Dunaj, Avstrija, 3. junija. — Zdravstveno stanje kancelerja Seipela, ki je postal v nedeljo žrtv atentata, je neizpremenjeno. Če se mu ne bo tretji dan, ko bo kriza, obrnilo na slabše, bo brez dvoma oživel.

PADEREWSKI IN NJEGOVA ŽENA

Pred kratkim je odpotoval v Evropo najslavnejši svetovni klavirski virtuozi Ignace Jan Paderewski. Odpotoval je s parnikom "Paris".

USPEŠNA IZNAJDBA POVZROČILA SMRT

Hišnik Dornfeld je s svojo lastno, edino uspešno iznajdbo, izvršil samomor. — Napravil je posebno pripravo, s katero se je poslovl od življenja.

Karl Dornfeld, hišnik in iznajditelj, ne bo sicer tega nikdar izvedel, a zadnji proizvod njegove iznajditeljske nadarjenosti, da najde sredstvo, s katerim bi se poslovl od življenja, sredi spanja, se je izkazal kot skrajno uspešen. Tega ne bo izvedel, ker je preiskusil to sredstvo nad samim seboj. Vse njegove prejšnje iznajdbe so bile brezuspešne, a ta se mu je izvrstno posrečila.

Star je bil dva in petdeset let vdovec. Prišel je do sklepa, da je boljše umreti kot pa zagovarjati se pred sodiščem radi nespodobnega obnašanja. Jezil se je nad nekim najemnikom v hiši na iztočni 78. cesti, kjer je bil zaposlen kot hišnik ter je oblihl dotičnega najemnika z vodo. Ko se je večeraj razpravljalo o slučaju pred sodiščem, ni bilo Dornfelda na licu mesta, in odposlan je bil sodnijski uradnik, da ga privede pred sodnika.

Ko je prišel uradnik v hišo, je našel Dornfelda, v njegovi sobi, kn je bila polna plina. Dornfeld je ležal v postelji, poklicani zdravnik je ugotovil, da je mož že več ur mrtev. Na spreten način je zvezal dve budilki, ki bi ga morali zbuditi ob petih zjutraj, s plinsko cevjo tako, da se je ob določnem času odprl plin. On sam se ni prebudil, ker je prej odstranil zvonca z budilki.

Pri preiskovanju njegove sobe so našli še več drugih iznajdb ter dnevnik, v katerem je zaznamoval svoje doživljanje. Na mizi so dobili posodo s pepelom žene, ki mu je umrla pred dvema leti in poleg posode listič z navodilom, naj sežgo njegovo truplo, zmešajo pepel s pepelom žene ter ga pošljejo bratu, ki živi v Los Angeles.

MARXOV KABINET SE BO PREOSNOVAL IN OSTAL NA SVOJEM MESTU

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Kabinet državnega kancelerja Marxa in zunanjega ministra Stresemanna se bo preosnoval ter bo jutri oficijelno nastopil pred državnim zborom.

Kabinet bo naletel pri nacionalistih na močno opozicijo.

ALBANSKI VSTAŠI ZASEDLI MESTO CRUMO.

Valona, Albanija, 3. junija. — Severni in južni del Albanije sta prekinila vse stike z glavnim mestom Tirano. Vodstvo provizorične vlade je prevzel zunanji minister Brioni.

Vstaši so zavzeli mesto Crumo.

BALKAN JE ŽARIŠČE NOVE KATASTROFE

V Albaniji, Rumunski in Jugoslaviji je pričelo vreti. — Spor med Turčijo, Francijo in Italijo. — Albanski vstaši so zavzeli Tirano.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Bliznji iztok bo brez dvoma zopet dal povod novim evropskim spopadom in katastrofom.

V Albaniji, Rumunski, Jugoslaviji in Turčiji je začelo vreti. Nekateri domnevajo, da je revolucionarno gibanje nacionalistično in proti italijansko, dočim so drugi mnenja, da ga financira Italija, ki se hoče polastiti tega ozemlja.

Vstaši pod vodstvom Kizaim beja imajo na svoji strani pretežen del armade in policije.

Vlada razpolaga samo s petnajstimi regimenti.

Soglasno z zadnjimi poročili, so vstaši zavzeli že glavno mesto Tirano.

Nekatera poročila označujejo vstaše kot nacionaliste, druga pa kot "italijansko stranko".

V albanskem kabinetu so imeli dosedaj dva ministra, in vstaja je izbruhnila, ker ni hotela vlada imenovati iz njihovih vrst še vojnega ministra.

Na Rumunskem se pripravlja 50,000 kmetov pod vodstvom generala Averescu na pohod proti glavnemu mestu.

Namen teh kmetov je odstaviti koruptno vlado.

Vlada je odločno prepovedala vse demonstracije ter zabičila železniški oblasti, da ne sme prevažati kmetov.

V Jugoslaviji se vrše nepristanost spori med nacionalisti in komunisti. Pred kratkim se je vršila nacionalistična demonstracija. Komunisti so jo razgurali ter so se posluževali pri tem bomb in revolverjev.

Sedem oseb je bilo mrtvih, dvajset pa ranjenih.

V Siriji se vrše neprestano spopadi med nerednimi turškimi četami in francoskim vojaštvom.

12,000 SODOV PIVA ZAPLENJENIH.

Montreal, Kanada, 3. junija. — Ameriške carinske oblasti so zaplenile večeraj pri Rouses Point 12,000 sodov dobrega piva, katerega so skušali spraviti tihotapei v Združene države.

VELIKE POVODNJI V ANGLIJI.

London, Anglija, 3. junija. — Vsled neprestanega deževja je vodo v rek strahovito naraslo. Reke so prestopile bregove ter ogrozajo okolico. Posebno je prizadet južni del Anglije.

VELEPOROTA BO DVIGNILA OBTOŽBO

Chicaska veleporota bo še danes obtožila umora po prvem redu in odvedenja milijonarska sinova Leopolda in Leoba, ki sta umorila 13-letnega Franka iz samo prešernosti in pohlepa po senzacijah. — Obdolžena sta še drugih zločinov. — Nekoč sta hotela odvesti šoferja, ki je sedaj nastopil kot priča.

Chicago, Ill., 3. junija. — Danes je bil veleporoti predložen slučaj proti Nathanu F. Leopoldu mlajšemu in Richardu Leobu, ki sta priznala, da sta odvedla in umorila trinajst let starega Roberta Franka. Okrajni pravdnik Crowe pričakuje, da bo veleporota kmalu dvignila obtožbo in sicer radi odvedenja in umora. Vsaki teh zločinov je kaznjiv v Illinoisu s smrtjo.

Mlada morilec sta izvojevala svojo prvo zmaga v postavnem boju, ko so dobili zagovorniki od sodnika Caverly habeas corpus povelje, vsled katerega sta bila oba odvzeta oblasti okrajnega pravdnika in policije ter bila izročena šerifu Cook okraja.

Prevoz jetnikov je bil komaj izvršen, ko so oblasti naprtle obema nadaljni presenetljivi zločin, namreč odvedenja Charles Reama, nekega taksišoferja, ki se je pripetilo pred šestimi meseci. Žrtve tega zločina je najprvo identificirala Leopolda in Leoba kot svoja napadalca, a je pozneje nekoliko omilila svoje izjave.

"Izgledata kot onadva, ki sta me odvedla," je rekel Ream. "Nisem pozitiven, a v splošnem izgledata kot dotična. Eden je bil velik, drugi pa bolj majhen."

Policija skuša sedaj spraviti Leopolda in Leoba v stik z umorom Freeman Louis Tracy-ja, ki je bil izvršen pet dni po napadu na Reama. Domneva se, da je bil Tracy umorjen ter vržen iz hitro vozečega avtomobila, ko se je upiral proti poskusu, da se ga telesno polabi. Ker so našli večeraj v sobi Leopolda dva avtomatična revolverja, s kroglijami, ki so slične onim, ki so ubile Traceya, je pričela policija poizvedovati tudi v tej smeri.

Sodnik Caverly je izročil oba jetnika okrajnemu šerifu pod pogojem, da ju obdrži v ječi do 6. junija, ne da bi sprejel jamščine za oba. Vsled te akcije sta bila oba jetnika premeščena iz "hotela", v katerem sta s naha- jala pod nadzorstvom okrajnega pravdnika, v resnično ječo.

Chicago, Ill., 3. junija. — Malo pred presenetljivimi priznanji Leopolda in Leoba, da sta odvedla in umorila trinajst let starega Roberta Franka, je prišel Julius Rosenwald, prijatelj družine Leob ter eden najbolj uplivnih mož v Chicagu, v urad okrajnega pravdnika, ves razjarjen radi zadržanja obeh dečkov. Eno uro pozneje pa ni le izvedel Rosenwald za polna priznanja obeh mladčev, temveč tudi za dejstvo, da je bil njegov lastni vnuk eden onih, katera sta si perverzna morilec izbrala za svoje žrtve ter jih določila za smrt.

Zapustil je urad bledega obraz ter povsem izpremenjenega obnašanja. Ko je prvič čul povest je domneval, da je preveč fantastična, da bi mogla biti resnična. Svoje stališče pa je izpremenil, ko je izvedel za vse podrobnosti.

NOVA SVOBODŠČINA ANGLEŠKIH ŽENSK.

London, Anglija, 3. junija. — Zakonski odbor poslanske zbornice je danes odločil, naj imajo ženske že z 21. letom volilno pravico.

Doslej so dobile ženske volilno pravico šele tedaj, ko so dosegle trideseto leto svoje starosti.

NAPADALEC PISATELJA HARDENA JE DOBIL ŠEST LET.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Poročnik Walter Ackermann je bil danes obsojen na šest let ječe, ker je napadel znanega nemškega žurnalista in pisatelja Maksimilijana Hardena.

Harden je pisal načelniku poretke, ki se je imela baviti z Ackermannovim slučajem, da ne bo prišel pred sodišče ter nastopil kot tožnik, ker ne zaupa sodišču in ker ni v Nemčiji nobene pravice več.

SIRIJA IN PALESTINA ZAHTEVATA SVOBODO.

Jeruzalem, Palestina, 3. junija. — Ko se bodo sestali zastopniki Lige narodov meseca septembra v Ženevi, bodo razpravljali glede neodvisnosti Sirije in Palestine.

Obe deželi izjavljata, da hoče- ta biti popolnoma svobodni, če bi pa to ne bilo mogoče, naj bi bili vsaj pod mandatom Lige narodov.

BOLJŠEVIŠKI ZASTOPNIK LITVINOV ODPOTOVAL V LONDON.

Moskva, Rusija, 3. junija. — Maks Litvinov, načelnik ruske trgovinske komisije v inozemstvu, je danes odpotoval proti Londonu. Dosedaj ga je nadomestoval v Londonu Christian Rakowski, ki bo odpotoval v Pariz ter bo skušal pri francoski vladi izposlovati priznanje sovjetske Rusije.

NAGRADA ZA POSTENOST.

Soproga ameriškega konzula v Biarritzu je poslala večeraj Otto- nu Reichu, ki je steward na parniku "George Washington", ček za \$200.

Ko se je zadnjič mudila v Ameriki, je pustila v svoji kabini dva prstana, vredna 2000 dolarjev.

BUZZI BO ŠE ENKRAT PROCESIRANA.

Albany, N. Y., 3. junija. — Privzno sodišče je danes dovolilo Mrs. Anni Buzzi, ki je bila spoznana krivim, da je usmrtila begatega kontraktorja Schneiderja, nov proces.

Buzzi se nahaja v smrtni celici v Sing Singu. Ko so ji sporočili odlog prizivnega sodišča, je vzkliknila: Hvala Bogu! Sedaj sem prepričana, da se mi bo posrečilo dokazati mojo nedolžnost.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.30 2000 Din. — \$26.40 5000 Din. — \$65.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni savež".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.90 300 lir \$14.40

500 lir \$23.50 1000 lir \$46.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opotiji in Zadru.

Za pošiljatelj, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4637.

Glavno zastopstvo Jadranske Banka.

"GLAS NARODA"

NEPOVREMENI DNEVNIK

Organized and Published by

Narodno Izdavačko Društvo
184 Broadway, New York City, N. Y.FRANK GABER, President
LOUIS BENEDEK, TreasurerPlace of Business of the Corporation and Address of Above Officers
184 Broadway, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

No. 1000 sold for \$1.00 in Advance

Jugoslavia irredenta.

Z nožem nad sina in brata.

Iz Tolmaja poročajo: Pri nas se je zgodil zločin, kakršnih se ne spominjamo v naši okolici in ki je le po srečnem slučaju končal boljše, nego bi bil lahko. Vzrok družinske tragedije je bila dedščina. Evo, kaj in kako se je zgodilo: Pri Marjutovih so se daj časa živeli v večini preprih, pravzaprav od tedaj, ko se je domači sin Miha poročil in pripeljal v Liso nevesto. Stari oče Andrej je bil iz začetka z nevesto zadovoljen, saj je sam sili sina, naj se poroči in naj prevzame gospodarstvo precej zadolžene kmetije v svoje roke. Mladi Miha se je bil vdal, se poročil in se lotil z vso vno gospodarstva, zavedajoč se, da delu tu di zace. Toda kmalu je prišlo med njimi in očetom do preprih. Oče se je skesal, da je dal sinu gospodarstvo v roke in je začel zahtevati od njega, naj mu da vsakoletni pridelek. Sin se je vdal in mu je tudi lani odstopil dober del pridelka, ki pa ga je oče kmalu zapravil. Ko ni imel več nič, je zopet prišel sina, zahtevajoč od njega denar. Ta se je, seveda, upiral, beseda je dala besedo in preprih se je končal tako, da je oče zagrozil sinu s smrtjo. Nihče ni vzel resno te grožnje, najmanj pa še sin Miha. Vse je mislilo, da je oče Andrej iz neke to gražnje le v jezi in razburjenosti. Toda, žal, ni bilo tako. Pri Marjutovih živi v hiši poleg Mihe z nevesto in očetom Andrejom tudi mlajši sin France. Leta je v domačih preprih stopil na očetovo stran proti bratu in nevesti. V terek 6. maja sta odšla oče Andrej in sin France navsezgodaj v gozd na Kolarat. Odlšla sta v jezi, kajti prejšnji večer je bilo pri večerji prišlo zopet do preprih. Ostala sta v gozdu ves dan in tam sta brčkone v gozdni samotni skovala plemenski načrt. Zvečer sta sedela Miha in njegova žena sama v kuhinji. Miha se je bil ravno vrnil iz bleva, zega pa je bila pospravlila po hiši ter je izela dvomesečnega trčka v naročje, da ga podolgi. Tedaj pa so se neradoma odprla vrata in v kuhinjo sta jezna plačala oče in sin France. Ne ve se prav, ali je kdo komu kaj rekel ali ne, gotovo je le, da je France nenadoma planil proti bratu Mihi in ga podrl na tla. Ta se hipu ne uognil niti otrestiti, kajti v hipu se je zagnal proti njemu tudi oče in mu pokleknil na prsa. V hiši je nastal vrisk. Miha žena je v smrtnem strahu z detetom v naročju planila med svaka in tasta, da bi ubranila moža, toda prepoznal Franceu se je v jezi onarčil um, poskočil je proti kuhinjski mizi, zgrabil tam nož in se vrzel z njim nad brata. Po srečnem naključju pa ga je zadel le v stegno. Ako bi ga bil zadel v zgornji del telesa, bi bil udarec smerten, kajti zamahnil je bil s tako silo, da je nož prebil stegno in se zabodel še v pod. Tedaj pa, ko je nesrečnemu Mihi brizgnila kri iz noze, sta se brat in oče zavedla, kaj sta storila. Ključila je Franceu roka, ko je videl bratove kri, zaekla je očeta vest, ko je zaslišal bolesten krik svojega sira. Pred oči jima je stopil v vsej grozoti zločin, ki sta ga naredila, zagledala sta se, eden kot morilec lastnega brata, drugi kot morilec lastnega sina in zbežala sta v noč, da se skrijeta pred lastno vestjo. Vasičani, katere je privabil krik k Marjutovim, so ranjenega Mihe za silo obvezali ter hoteli po zdravniku, kateri mu je dal prvo pomoč in ga dal nato odpeljati v bolnišnico. Ranjeni Miha je vsled hude rane močno izkravaval in bo moral ostati dalj časa v bolnišnici. Po očeta Andreja in brata Franceu sta prišli orožniki.

Slednji je uradniku pravilno aviziral prihod ekspresa, toda Prudenziati, ki je menil, da prihaja samo lokomotiva, mu je ukazal, da naj postavi kretinco za tir št. 5, na katerem se je nahajal tovorni vlak. Vodopivec je ukaz izvršil, in tako je bila katastrofa neizogibna. Ekspresni vlak je pri trčenju skočil s tira, in potnikov se je polastila silna panika. Karabinjer Francesco Zagani iz Sicihija, ki je spremljal vlak in konduktor prtljažnega vagona France z Jean Lamante sta obležala takoj mrtva, težko ranjeni pa so bili: karabinjer Luigi la Rocca, vlačevodja Angelo di Tomaso, strojniš Mareo di Vivo in brigadir straže Isidore di Giordani, ki so bili takoj prepeljani v tržaško Lasko ranjena je bila gospa Helena Gorian iz Bukareste. Uradnik Prudenziati, ki je zakrivil nesrečo, je po dogodku naročil ogibalnemu čuvaju Vodopivcu, da naj javi dogodek postajenatelniku, sapa pa je nato vzel iz miznice revolver in se ustretil.

Poglavje brez konca.

Zapuščene granate in šrapneli zahtevajo na Gorškem neprestano nove žrtve. Zaman so vsa opozorila časopisja na skrajno previdnost pred njimi. Dne 17. maja je 17letni mehanik N. Pahor iz Podgore rezal cev želatine, ki jo je hotel uporabiti za popravno sesalke. Med delom se je vnela v cev ses nahajajoča želatina in nesrečnega mladeniča tako raznesla, da je bil na mestu mrtve. Na Fajtovem hribu je pri kopanju po jarkih granata Viktorja Špatala iz Kostanjevice ubila, njegovega tovariša Leopolda Godniča pa poškodovala po vsem telesu. Enaka nesreča je zadela dvajsetletnega mladeniča Josipa Martelanca iz Vogrškega, ki pa je dobil k sreči le lahke poškodbe.

Občinski svet v Podgradu.

Je razpuščen in imenovan komisar. Te dni je šlo za to, da bi odbor dobil neke spise. Spisi so mu bili predloženi samo v italijanščem jeziku, katerega je le par občanov zmožna za silo. Zato je odbor zahteval tudi slovenski prevod občinjskih spisov. Odgovor iz Kopra je bil ta, da je občinski svet razpuščen in na njegovo mesto imenovan komisar. Tako se spoštuje narodna ravnopravnost!

Komisar za komisarjem.

Za občinami Cerkljo, Renče in Tolmin, v katerih so bili v zadnjem času razpuščeni občinski sveti, je sledil sedaj tudi Kobard. Pretekli dni je dobila tudi ta občina vladnega komisarja v profesorju Cavalottiju. Komisariat je očitno odgovor na poraz, ki so ga doživeli Italijani pri velitvah v Kobardu.

Vsled poškodbe vodovoda.

Je bila Gorica en reden brez vode. Neobhodno potrebno vodo so ta čas v sodih razvažali po mestu.

Dopis.**Indianapolis, Ind.**

Čenjeni mi gospod urednik! Dovolite mi malo prostora v listu G. N. Želim nakratko poročati o grozni nesreči, ki se je dogodila v naši naselbini. Dne 31. maja so se vozili v Ford kari rojak Anton Somrak z ženo ter Frank Bavdek z ženo in sinom in zraven še nekatere druge osebe, tako da je bilo preobloženo. Ko so bili nekaj milj oddaljeni od mesta Indianapolis, se je v prehitri vožnji pripetila strašna nesreča. V mestno bolnišnico so odpeljali Antona Somraka, ki je v par urah potem preminul. Njegova žena je poškodovana, toda upati je, da v nekaj tednih okreva. Rojak Frank Bavdek se bori s smrtjo v bolnišnici. Njegova žena ima zlomljeno roko. Drugi so imeli le manjše poškodbe, ki niso nevarne.

Omeniti hočem le toliko, da ne previdnost pri vožnji je imela grozne posledice. Pokojni Anton Somrak je bil doma iz mirnoperške fare, Frank Bavdek pa neke iz bližine Novega Mesta na Dolenskem.

Poročavalec.

Peter Zgaga

Prad kratkim je bila objavljena v listu slika najmodernejšega ženskega solna.

Na solnu, kjer je bila ponavadi mašina, je sedaj majhen okvirček in v okvirju prostor za fotografijo.

Moderne ženske nosijo v tem okvirčku sliko svojega moža ali pa svojega ljubimca.

Iz tega je razvidno, da je moda ženske daleč privedla.

Prej so nosile ljubezen v sreč, sedaj jo razkazuje na solnu, odkoder ni daleč pod podplat.

V prevelikem navdušenju se človek večkrat preveč zaleti. Bodisi v govorjenju, bodisi v pisanju besedi.

Misli, da bo povedal kaj strahovito pamenega, da bo dal duška vsej svoji modrosti, pa ga tako nesrečno polomi, da ni za nika-mor.

Profesor zavrilitva je naprimer rekel učencem:

— Prijatelji, pred seboj imamo redek slučaj, ki se jako pogosto pojavi.

Užaljena žena je pisala svojemu nezvestemu možu:

— Dosti sem že potrpehla s teboj. Dosti sem se mučila, dosti prestala. Povem ti pa enkrat za vselej, da tega ne trpim, da bi me za mojim hrbtom vlekel za nos.

Živel je znanstvenik, ki je delal poskuse z različnimi zdravili. Vsako zdravilo je tudi sam poskusil, hoteč se prepričati, če je učinkoval ali ne. Nekega jutra so pa našli znanstvenika mrtvega. Coroner je sestavil poročilo, v katerem je bil posebno značilen naslednji odstavek:

— Možak je vzel zvečer preveliko množino zdravila in se je naslednjega jutra kot mrtvec prebudil.

Po dolgem, dolgem času je pisal prijatelj prijatelju v Ameriko ter omenil med drugim tudi naslednje:

— Gotovo se še spominjaš sosedu Andreja. On ima dva fanta in dve hčeri. Ena ima rdeče lase, druga je pa učiteljica.

Učitelj je pravil učencem:

— Sova je čudna žival. Edinole ponoči vidi luč belega dne, ponedelvi pa spi.

— Le pomislite — je rekel slavnostni govornik — tega velikega moža je rodila priprosta kmečka mati.

O cesarju Francu Jožefu je pisal sodobni zgodovinar:

— Cesar ni ničesar bolj ljubil kot laskanje in prilizovanje. Če se mu niso ljudje prilizovali, ni bil srečen, ni mogel biti srečen. In teh prilizencev je bilo nebroj. Vsi so se solnili v senci njegove milosti.

V nekem posmrtnem naznanilu je bilo rečeno:

— Umrli je vzoren zakonski mož. Žal, da je njegova žena v starem kraju. Žal, da ni tako srečna, da bi se lahko izkotala na njegovem grobu.

V Brooklynu je špikizi, kjer se toči na drobno in na debelo. Toči se na drobno in na debelo, tolče se pa ponavadi le na debelo. Zagnjič je cerkvena godba tako močno zaigrala, da so šli kar rekele na kose.

To je dokaz, da se najsvetejši može bavijo tudi z drugimi reči kot pa samo z molitvijo. To sem omenil samo zategadelj, da dokazem tapobojnost, da mi je znano vse, prav vse, kar počno.

Ze parkrat so sveto prisegli, da ne sme priti nič na dan, pa jaz kljub temu vse sproti izvem, kajti ta pobožni može so tudi figamozje.

Bolj so figa kot pa pobožni. Če žele še kaj več, sem jim vedno na razpolago.

Jugoslovanska**Katoli. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki
Predsednik: RUDOLF BERDAN, 333 E. 1st St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BAILANT, Box 194 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 361, Ely, Minn.
Blagajnik: neplačanih smrti: JOHN MOYER, 618 - 10th Ave. N., Duluth, Minn.

Vrhovni pravilnik
Dr. JOS. V. GRAHER, 379 American State Bank Bldg., 503 Grand St. N., 5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Madžarski urednik
ANTON BRAŠNIK, Room 440 Bakewell Bldg., 2nd. Division and 1st. Div.
MOROS MLADIC, 1384 W. 11 Street, Chicago, Ill.
FRANK KRABEC, 4233 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni urednik
LEONARD SLABODNIK, Box 439, Mt. Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Payson, Wash.
FRANK BORICH, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljski urednik
VALENTIN PIRC, 788 London Rd., N. E. Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 133 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 N. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 333 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih sadov kakor tudi denarne poljubne naj se posilijo na glavno tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika potoznega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniš pričevala naj se pošilja na vrhovnega zbiratelja.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom ob oblihan pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.**Francoski delegat v Sloveniji.**

Na Jesenice je prispel 11. maja brzočvlakom iz Pariza preko Korške delegat francoske republike v razmejitveni komisiji med Jugoslavijo in Madžarsko polkovnik Maurice Marminia. Ker so se seje razmejitvene komisije imele pričeti šele 25. maja, ogledal si je delegat polkovnik Marminia našo Gorjansko in posetil Ljubljano. Našel se je najprej na Bled, kjer je posetil tam se nahajajočega ministra zunanjih del dr. M. Nimčiča. Polkovnika Marminia spramurja ekspert Božidar Sever iz Prekmurja. Dne 15. maja sta se odpeljala na Bled pozdravit odličnega gosta veliki župan dr. T. Šporn in v učeniščeni profesor ter član komisije za razmejitve dr. M. Slavnič. Dne 17. maja je prišel polkovnik Marminia v Ljubljano. Polkovnik Marminia je poznan prijatelj našega naroda in Jugoslavije. Že pred vojno se je zanimal za naše politike in je v geografskem društvu v Parizu predaval o južnih Slovanih. Med vojno je svoje znanje in simpatije, ki jih je še gojil napram nam, še poglobil, kajti hotel se je rano ob rani tri leta na solunski fronti z našimi dobrovoljci in v hrabro selbo vojsko. V razmejitveni komisiji je svoje delovanje usmeril v znanju ljubavi in prijateljstva proti našemu narodu in se imamo za marsikateri uspeh zahvaliti njegovemu energičnemu nastopu na objektivnem tolnačju trianske mirovne pogodbe.

Redil se je polkovnik Marminia 1. 1875 v prvem Picardiu blizu Pariza in dočrval vojaško akademijo v Parizu. V vojni je poveljeval 284. pešpolku in 1575 alpinskem pelku v Belgiji, na Marni in somski fronti. V razmejitveni komisiji je deloval kot glavni delegat francoske države od avgusta 1921 do junija 1922. Zatem se je vrnil v svojo domovino, kjer je prevzel komando 51. pešpolka in prazne prišel h gen. štabu v Ruler ter od tam je prišel sedaj na seje razmejitvene komisije k nam.

Zepet pretep in umor na Štajerskem

V soboto 10. maja so se zopet stopli fantje in sicer tokrat v Gorici pri Pragerskem. Stefan Sagadin, ki je nedavno prišel od vojakov, je v preprihu zabodel z nožem Antona Siterja in ga težko ranil, nek. Čolofiga pa je udaril Sagadina s krampom in ga na mestu ubil. Več pretepačev je zadobilo tudi lahke telesne poškodbe.

Razne tatvine.

Med voznijo Metlika—Črnomelj je bil F. Šušteršičev iz Ljubljane ukraden komad šifona vreden 300 Din.
Zasebnici Rafael Hofbauer je bil v četrti sv. Jakoba v Ljubljani ukraden svilen dežnik, vreden 250 Din.
Vikije Bačič je bilo v Kozarjah iz veže trgovine Kušar ukradeno 2000 Din vredne dansko kolo.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je zvezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji, z znanimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. Vselej tega pripravimo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakaznici: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pasa) za Zdržene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vselej ta možnih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji naenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti, onim, ki bivaajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potom brzočavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega

Pod krivo jelko.

(Povest iz časov rokovnjačev na Kranjskem.)

(Nadaljevanje.)

"Le čakaj, dragonar, ti bomo že uro navili!" se je slišal glas iz teme. Bil je glas Malega Groge.

"Ta piškar od Jurjevega mi je peto prestrelil," se oglasi Golobar.

V tem se začno sosedje zbirati. Vedno več jih je bilo. Pritiskali so od zadaj, da je plašarjem upadla srčnost in so zbežali v temno noč.

Vaščani so stiskali pesti in hoteli hiteti za rokoma, da jih ni strašila temna noč in obdržala modra beseda kaplanova na licu mesta.

Mesec je posvetil na nebu in vaščani so iznova zaprisegli zvestobo gospodu Kajetanu ter utrdili sklep, da odidejo za rana proti Brnikom.

VI.

Pri Hostniku na Mlaki je že trkal pozno v noč na vrata popotni rokodelce, ves prestrašen in izstradan. Komaj je še prišel v vas. Ali ljudje mu niso verjeli, da si je hotel izkazati s popotnico in pravil, da se piše Franc Milač, doma z Krasa. Ko trka na Hostnikova hišna vrata, se priplazi Hostnikov sin na tihem izza vogla, pograbi rokodelca od zadaj za vrat in ga vrže na tla.

"Mati, vrv dajte!" zakliče sin in hipoma zvežeta mati in sin nedolžnega človeka na rokah in nogah. Nič ni pomagala njegova opravičila, ne njegova prošnja.

Vaščani so se vračali iz Komende. "Rokovnjača smo ujeli," zakliče Hostnica od daleč. Razdraženi vaščani padejo nadenj in ga začno pretepiti. "Drugi go nam odpihali, pa tega dajmo!" so klicali in batine so padale po nedolžni žrtvi.

"Začetek dneva je dober," so nadaljevali. "Ta ko naredimo z vsakim rokoma, ki nam pride v pest. Jih bo ja konec!" so vpili v temno noč.

Ubogi rokodelce pa je izgubil zavest in ni se več prebudil na tem svetu.

Zvonovi mu niso peli, sorodniki ne jokali za njim.

A tudi rokovnjači so ujeli tisti čas svoj plen. Plačarica Burkaša je srečala Odemsevega pastirja ko je šel iz Vodic. Izpraševala ga je in Jožek je nevede in nehoti povedal, da je na potu izdajalca rokovnjačev. Burkaša ga je pustila iti svojo pot, toda pri vrnitvi v Vodic sta ga čakala rokoma. Molarjev Aleš iz Most in Kovar iz Šmarce, da mu obrneta žepa in jezik.

Mali Grog je ravnokar prihajal s svojo četo do Bideršice, ko zabrlizga piščal. Takoj se ustavi in kmalu stoji pred njim Odemsev pastir.

Mali Grog izprašuje Jožka, a ne izve ničesar. Obeta mu vsakojake reči, a pastir molči in ne pove ničesar. Mali Grog škriplje z zobmi in udari pastirja za uho, da se ta kar zgrudi na tla. Preiščejo mu žepa in najdejo pisni komenskega kaplana. A nihče jih ne zna brati.

Jožka spet postavijo na noge in ga silijo, naj jim prebere pismi.

"Ne smem," odvrne Jožek objokanih oči. "ne morem, brenči mi vse po glavi," izdihne in na obrazu se mu je brala silna bolelost.

"Ti si naš izdajalec in zato boš to plačal s smrtjo," se zadere Mali Grog.

"Za božjo voljo vas prosim, prižaneste mi," vzklikne pastir in dvigne sklenjene roke.

"Kovar, odpelji fanta in ga obesi za pete na tako drevo, pod katerim je mravljišče," ukazuje kapitan.

Kovar zamaši pastirju usta s cunjjo in odide z njim iskati mravljišča, dokler ga tudi ne najde.

Dečka obesi za pete na gabrovo vejo, da je pastirju segala glava ravno do mravljišča. Tako ga pusti in odide za drugimi.

Mali Grog pa je še ukazoval: "Ta-le naš izdajalec, ta-le Jožek je Podbregarjev sin s Torovvega. Maščevati se moramo tudi nad njegovim očetom. Ti, Padarjev Jur iz Zapog, ti pojdi domov in napreži oba konja ter pridži z vozom na Torovo. Drugi pojdite z mano."

Kmalu so obkoli Podbregarjevo hišo. Kapitan in še eden njegovih tovarišev sta vstopila našmlejena v izbo. Podbregar skoči iz postelje, pograbi za puško, a bilo je prepozno. Rokomavha ga primeta in zahtevata denarjev. Ker pa se hišni gospodar brani kaj povedati, ga obesita za roke na lesen drog v dimnici. In sicer tako, da je držal noge nad ognjem. Drugi plašarji, ki so medtem vstopili v sobo, ga polivajo z razbeljeno zabelo, zahtevajoč, naj pove, kje ima denarje.

Zena je ležala zvezana na postelji z zamašeni mi ustmi. Le mali fantek se je pravočasno skril v hiši pod peč in nihče ga ni opazil.

V tem je prišel Jur iz Zapog z dvema vozovoma in rokoma. Vozovi so ropali na nalagali na voz vsakojake blago.

Na pol mrtvega Podbregarja so rokoma vili puštili in odšli z blagom v temni gozd.

Kakor hitro pa so odšli, prilze snček izpod peči, odveže mater in ji odmaši usta. Mati hti v vežo za mojem, sipček pa steče v Zapog praviti vaščanom, kaj se je pripetilo na Torovem.

Zapožani se jederno oborože in hite poizvedovati za rokovnjači, toda brez vsakega uspeha. Le Padarjevva konja sta sama privožila domov. Zapoški mežnar pa je še tisti dan šel v imenu soseske naznaniti strašni dogodek na Torovem v Mokinjako graščino.

Okrajni komisar Detela je čudom postal žalosten, svata jeta se mu je nabirala v srcu in takoj

je poklical svojega praktikanta Valetina Levičnika, da mu narekuje prošnjo na okrožni urad za vojaško asistenco. Še tisti dan je šel z njo v Kamnik sodni sluga Geiger, da tudi ustno pospeši nujnost rešitve.

Kakor bi se bližala nevihta, tako je bilo ozračje od Kamnika do Komende in še mnogo dalje. Kmetje so se na tihem pomenkovali in izbirali orožje, ženske so preplašene prenašale vesti od hiše do hiše, a tudi gospoda je slutila, da ne bo dobro, ako se še nadalje mimo rokovnjačev prehaja na dnevni red.

Nedolžna kri je klicala na maščevanje.

"Grozno je slišati, kar počne ta sodrga! Niti nedolžni mladini ne prizanašajo! To kriči v nebo za maščevanje!" govori komisar svojemu konceptnemu praktikantu.

"Vsak človeški čut je zamrl v teh ljudeh. Kaj neki je vzrok temu?" povprašuje mladi praktikant.

"Saj sva sama, prijatelji! Naš državni sistem ubija vsaka svoboda. Predolgo že drži železna Meternikova roka državne vaje v svojih rokah. Naš kmet je servilen, nemško fevdalstvo ga tlačijo, omike ni nobene, ker vsako prosto gibanje moramo zatreti v kali. Ali tudi naša država ne prespi evropskega prevrata in verjemi mi, da ni daleč tisti čas, ko avstrijski narodi zahrme in takrat bo boj! Nemci so seveda pripravljani na državni preobrat, ker imajo že toliko let moč za sabo, ali mi Slovenci smo uboga para in nimamo nobene zgodovinske preteklosti, nobene zavedene sedanjosti, zato pa tudi nobene upalne prihodnosti. Nimamo samostojne deželne uprave, nimamo slovstva, nimamo šol, nimamo nič."

"Tudi mi se gibljemo," ugovarja pohlevo praktikant. "Kakšen hrup je zagnala abecedna vojska, ki nas je vzbudila iz spanja. Imenitni možje so, ki nas dramijo, učeni Kopitar, skromni Metelko, pesnik Prešern. Ni nas treba bit sram teh mož."

"To je res. Ali sramota za našo deželo so rokovnjači, ljudje brez vsake omike in surovi do skrajnosti."

"Nimamo šol, nimamo knjig, gospod komisar! Vse nam duši Meternikova vlada."

"Naš kmet sam spregleduje, da ne more dajati več potuh rokoma, in to je dobro znamenje. Zato mu pojdemo na roke. Brez žrtve seveda ne pojde. In žrtve so že dovršeno dejanje. Zato na delo!"

VII.

Še je svetel mesec na nebu, ko se začno po Komendi prikazovati moške glave iz za oglov hiš in podov. Tu se pokaže možakar v belem kožuho, ogledavajoč svojo puško, tam se sklanja čez plot fant, držeč na hrbtni gnojne vile, tu pogleda gospodar skozi okno, basaje samokres s smodnikom, tam spet gleda iz hleva hlapec in se opira na sekiro. Drugod spet ovija deček vrv čez pas, ali deva verigo na ramo. Iz bližnjih vasi korakajo po stranskih stezah možje in fantje, oboroženi s puškami in kolmi, lopatami in motikami. Kose se blišče nad ramami in dolgi noži se lesketajo ob boku. Vsem pa se bere na obrazih svečan mir, prtajena maščevalnost in odločen nastop.

Že se zbirajo na koncu vasi. Precej jih je že. Pa še vedno prihajajo.

Komendski župan je tudi opasal svoj meč in risano puško optal ob rami. Bil je še samski in ni ga skrbela družina. Tam pred kaplanijo se ustavi. Gospod Kajetan je že stal na pragu z dvocevko na rami, in sree se mu je veselja smejalo. Poleg njega se je skušal vojaški Jurjevec s Klanca in izpregovoril:

"Vampek, danes bo pa vojska!"

"Bo, bo, pa kakšna?" odgovarja župan.

"Ali zmaga ali smrt!" pristavi kaplan. Oči se zaiskre postavljeno možu, luna pa le onemoglo kaže svojo zadnjo svetlobo. Veter je zapihal čez pokopališče in prvi petelin se je oglašil v župniškem kurniku.

"Bog z vami in sreča junaška!" se začuje z okna župnišča glas župnikov.

"Bog daj!" se odzovejo glasovi možakov, ki so skupno odkorakali po klancu navzdol.

"Bog z vami!" se čujeta dva glasova, eden iz beneficijatove hiše, eden iz bolnice.

"Bog daj!" odgovarjajo možaki in pospešijo svoje korake.

"Zdaj smo pa vsi skupaj," reče Mencal s Klanca, ko se približajo župan, kaplan in Jurjevec.

"Mrz je, kar stopimo!" reče g. Kajetan in vsa četa se dvigne po cesti.

Tiho stopajo, le sneg cvrči pod nogami in severni veter brije čez plan.

Kar začuje prednja straža stokanje, kakor bi kdo ječal skozi nos. Jurjevec fant, ki je vodil prvi oddelke, postoji, namigne in stopi hitro proti gozdičku. Ni dolgo hodil. Na gabru je visel Odemsov pastir, glavo je imel razjedeno od mravelj, glasu pa ni bilo več iz njega. Hitro odreže mladi Jurjevec vrv, potegne pastirju cunjjo iz ust, ga potrese, ali bilo je prepozno.

Zjokal se je nad nedolžno žrtvijo, pokrtil z vejami mrtvo truplo, prekril razjedeno glavo in brzo odrinil nazaj k svoji četi.

(Dalje prihodnjik.)

Nevarnosti, ki prete ženskam.

Poroča R. Thomas.

Silvija, newyorška šolska dekle, je stara le šestnajst let ter slabo razvita za svoja leta. Pred nedavnim časom je nastopila v Jefferson Market sodišču kot pričica proti par možkim. O zadevi se ni razpravljalo javno v sodni dvorani. Sodnik je zaslišal dekle v privatni sobi. Radi svarila pa hočemo navesti povest v obrisu.

Silvija je bila skrbno vzgojena. Njen oče, ki je bil zaposlen pri neki veliki korporaciji, je bil dober in popustljiv. Mati Silvije je umrla in oče se je zopet oženil. Med deklico in mameho ni bilo nobenega spora, nobene neprijazne besede. Silvija pa je kljub temu postala nemirna, nezadovoljna. Mogoče je pogrešala polno srečo deklice, ki ima še mater.

Nekega dne je zapustila dom, ne da bi obvestila staršev. Že po prejšnjem nekaj časa hranila denar, najela opremljeno sobo ter pričela živeti kot samostojna, neodvisna ženska.

V tem času se je seznanila z nekim mladim možkim prijateljem zunanosti. Pozneje je izjavila sodniku, da ne ve, kaj jo je napolnilo, da je zapustila svojo sobo ter odšla v drugo opremljeno sobo, v kateri je stanoval dotični mladi možki.

Ta dejstva je priznala deklica v zadnjem tednu marca. V istem tednu je bila tudi umorjena Mrs. Bauer na samotni cesti na Staten Islandu.

Mrs. Mary Hamilton, načelnica ženskega oddelka policijskega departmanta v New Yorku, je izjavila v tem oziru:

"Dosti je takih Silvij. Način življenja sedanjih mladih generacij je plodonosno polje za epizode take vrste. Vojna doba je odstranila številne ovire, ki so obstajale pred vojno."

Po mojih mislih so deloma vzrok kampanje za Liberty posojilo. Naše deklice se je bohrilo, naj nagovore slehernega človeka. Najbolj drzne so bile uspešne in bolj boječe so zaostale.

Naslednja pripomba mogoče ne bo ugajala sufragetkam, a vsebuje vendar več kot trohico resnice:

Ljudje, — rekla, — lahko žive in umrjejo brez vsake misli. Prav posebno malo pa mislijo ženske. Ženske so ponavadi bitja impulza ali nagona. Deklice ne more naprimer sprejeti daru, ne da bi pri tem tajno privolila v to, da plača za svoje veselje. Ona pa ne misli na to. Uda se nagonu, da sprejme in uživa. Marsikatera ženska je plačala previsoko ceno izza konca vojne, da zadosti svoji strasti glede rakošnih stvari.

Tudi stališče možkih napram ženskam se je temu primerno izpremenilo v zadnjem času.

Mladi možki govorijo sedaj z deklicami, — je nadaljevala, — kot bi nikdar ne govoril pred so razmerno maloštevilnimi leti. Oba spola domnevata, da sta polna življenjske modrosti. Dejanski pa sta nevedna. Modrost pride potem iz

Kje sta JOŽE STRUŽNIK in FRANC GRACNER? Če kdo ve, naj mi javi, ali naj se sama oglašita. — Rudolf Šopar, Rue Casse 69, Merlebach, Moselle, France. (4-5-6)

DOBRE DOGARJE

potrebujem; imam zelo dober les, plačam najvišje cene. — MAX FLEISCHER, 475 N. McNeil St., Memphis, Tenn. 6-412.20.28

Mašilo velikega slovara. Za obolenje sklepe in mišice. Zoper bolečine v prahu in hrbtu. Če spravi revmatizem, vade mišice v klopčev. Za pomirjenje bolečin, skole. Zib abočinje nevarnosti. Za iskanje in odganjanje. Zoper bolečine in bolečine. Vdrgnite ga — preprečite bolečino. Imajte pri roki! Stoklenico — nikdar ne veste, kdaj jo boste rabili. 99. je 100. steklenica v lekarnah. F. A. D. RICHTER & CO. 100-110 So. 4th St., New York, N. Y.

Italijanski telefon v privatnih rokah. Italijanska vlada se je odločila, da izroči telefonsko omrežje na svojem ozemlju privatnikom. Interurbani promet bi prevzelo posebno podjetje, ostale postaje pa privatna društva, ki bi se morala zavezati, da uvedejo v vsakem mestu avtomatične telefonske postaje.

Nezgodna nemškega maršala Mackensena. Iz Koenigsberga poročajo, da se je pripetila maršalu Mackensenu, znanemu vojskovodji v svetovni vojni, neprijetna nezgoda. Mackensen je na sprejdu padel s konja in si je zlomil ključnico. Dobil je tudi precej resne poškodbe na levi strani života.

Ljudje bodo prenehali spati? Londonski zdravnik Harrys je presenetil v zadnjih dneh čitatele nekega odličnega angleškega zdravniškega lista z vestjo o senzacionalnem odkritju. Posrečilo se mu je baje izdelati kemični preparat, ki izločuje iz človeškega organizma fiziološke produkte utrujenosti in medlobe, tako da telesu spanje ni več potrebno. Vest se glasi sicer zelo ameriško, toda angleški listi ji posvečajo veliko pozornost.

Aparat, ki prorokuje potres. "Corriere Italiano" poroča, da je izdelal profesor Caselli seizmografični aparat, ki napove potres petnajstih minut vnaprej. Aparat je že preizkušen. Njegova sestava sloni na dejstvu, da učinkujejo telurični dogodki in njihovi elektromagnetni pojavi še predno nastopi potres.

POZOR ROJAKI! Kmalu bode treba kositi mrvo in obdelovati farne in gotovo bode vsak farmar gledal da si nabavi najboljše poljedelsko orodje. Jaz prodajam najboljše—

KRANJSKE KOSE katere sem sam izbral in nakupil ko sem se mudil v stari domovini. Te kose so narejene iz najboljšega jelka, ki se ga more dobit v Avstriji. Imam veliko zalogo in jih prodajam po sledečih cenah:

Kose, (Vulkan) \$2.75 Osle, (Bergamaške)60

Motike, (kovane) \$1.75 Rele in rinke \$1.50

Srpe \$1.00 Rinke za kose25

Klepec, (kladivo in ambos) \$2.00

Nadalje prodajam najfinejše Solvuskite britve, avtomatične revolverje, svinčnike z užigalom itd.

VSE BLAGO JE GARANTIRANO. Naročilo priložite Draft ali Money Order in pošljite na: —

CHARLES REBEK

St. B. Superior Oliver, Wisconsin

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glaso-ve. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znakah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

O ŽENSKI, KI JE BILA ...

Roman. — Pisal O. Soyka.

Poslovenil J. T.

17 (Nadaljevanje.)

Peto poglavje.

Prve besede je izpregovorila Eva Morsini s svojima spremljevalcem, ko so šli po grajskem dvorišču proti Wolframovemu avtomobilu.

— Vedela sem, da me hočete rešiti, Merry — je rekla.

Merry je molče pritrdil.

— Kaj pa vi? — se je ozrla vprašujoč na Wolframa.

— Jaz sem vas moral rešiti, — je odvrnil. — Vam bom že povedal, zakaj.

Eva Morsini je priznala: — Te vaše izjave sem se bala bolj kot pa smrti.

— Kako mislite?

— Uverjena sem bila, da bom smrti ušla. Vem pa tudi, da se bodo zgodile z menoj stvari, katerim ne bom mogla uiti.

Potem ni nihče več govoril.

Avtomobil si je boril pot skozi sneg. Merry je sedel poleg Eve Morsini ter držal njeno mrzlo roko v svoji.

O čem je premišljevala? Česa se je bala?

Molče in pozorno je vodil Wolfram avtomobil.

Ni mu kazalo drugega, in je moral delati tako kot je storil. Njegov duh se je pa strahovito ustavljal vsaki sili. Mučila ga je misel, koliko njegove skrivnosti je znane tej ženi.

Kam jih je vodila pot, ko so zapustili smer v katero ponavadi gredo ostali ljudje?

In potem, ko so bili vsi trije v lovskem salonu, ko jih je oskrbnik na zahtevo same ostavil, se je zavrnila izprememba.

Eva Morsini, ki je še pred par urami zrla smrti v oči, je postala svobodna in je pozabila na vse, kar se je bilo zgodilo z njo.

— Kako lepo je tukaj! — je vzkliknila. — Tukaj bi pa ostala da. — Ali imate lovske obleke? Lovska obleka mi baje izborna pristopa.

Oči so se ji svetile, pogledala je Wolframa in je v tem trenutku postala krasna žena.

Vsa preteklost je ovenela, vsa preteklost je bila pozabljena.

V vsej njeni čudežni lepoti je bilo pa nekaj plašnega in strasnega. Bila je vitke postave, oblečena v črno obleko. V avtomobilu je imela krog vratu svilen šal, ki ga ji je ponudil Merry. Sedaj ga je vrgla stran, in golota njenega vratu je bila podobna živi telesni rani.

Popraviila si je goste in črne lase. Iz njenih sinjih oči se je brala odločna zahteva.

— Kje so obleke? — je hotela vedeti.

Wolfram jo je odvedel v oblačilnico v prvo nadstropje. Takoj se je vrnil, ona se je pa začela preoblačiti.

Merry je vzkliknil kot zadovoljen otrok: — Kako lepa je, oh, kako lepa! Ali ni res krasno, da živi?

— Če res skrbiva za njeno življenje — je svetloval Wolfram, — morava takoj napraviti nadalje načrte.

Stopil je k oknu ter se zamišljeno zazrl v zasneženo pokrajino. Njegova nalega se mu je hipoma zazdela težka, težja kot jo je izvrševaj katerikoli človek na svetu.

Da je vse odvisno od njega, mu je razodevala otroška Evina razposajenost in Merryjeva brezskrbnost.

Ko se je obrnil k mizi, je že Merry večerjal z veliko slastjo.

Odkje ta mir? Odkje ta brezskrbnost?

Tedaj je obstala na pragu Eva Morsini.

— No? — je vprašala. — No?

Merryju in Wolframu se je nudila ponosna prikazen. Obleka ji je pristajala kot da bi jo bil zanjo urezal krojač. Skozi tesno jopo je bilo lahko uginiti divne oblike njene postave, izpod kratkih kril je gledalo dvojje nežnih členkov, elastičnih kot dvojje jeklenih peres.

Wolfram je stekleno pogledal in iz njegovih ust se je izvil klic: Katarina!

Ona je stopila k mizi ter namršila obrvi.

— Govorite naprej! — je zapovedala. — Govorite takoj! Jaz hočem vedeti vse.

Skoraj se mu je zdelo, da se ne bo mogel protiviti temu poveljju.

— Ne sedaj, ne sedaj, — je odvrnil. — Brez dvoma nas zasledujejo. Zaenkrat je najvažnejše, da se posvetujemo o svoji bodočnosti.

— Zagotovim vam, — je odvrnila Eva — da ne more biti zame ničesar bolj važnega kot je vaša izjava. Jaz ne bom o ničemer sklepala, jaz se ne bom pokorila nobenemu sklepu. Jaz ostanem tukaj.

Wolfram se je skušal protiviti tej želji, ki je očitno ugovarjala zdravemu razumu.

Pogledal je Merryja.

On je imel pogled uprt v to žensko. Zrl jo je tako ljubko in s takim občudovanjem kot da bi stalo pred njim nadnaravno bitje.

Mahoma je bil prepričan, da je edinole sam ohranil kosček pameti in razsodnosti in da ne more niti od Eve, niti od Merryja pričakovati kake pomoči.

Tedaj je pa potkal oskrbnik Peter Bastler ter izročil Wolframu Bottemyjevo brzojavko.

V sekundi je pregledalo Wolframovo oko vsebino. Njegov nagli duh se je takoj zavedel položaja. Kljub temu je pa vztrepetal in trajalo je par trenutkov, predno se je zopet osamosvojil.

Prvič v življenju je bil jasno prepričan, a zavoljo te ženske vodi usodo, da ji narekuje in da ji kaže pot.

Najvišji sodnik v vseh človeških stvareh, zdravi človeški razum, je bil v očitnem nasprotju z njeno voljo.

Niti slutil ni, kako varno je zanje bivališče v vili Brst. O tem se je dobobra prepričal šele tri dni pozneje, ko jih je srečal policijski agent Myer.

V tistem hipu se mu pa ni nikamor več mudilo, zato, ker je Eva Morsini tako hotela, zato, ker je Eva Morsini sklenila ostati. Par trenutkov pozneje pa tudi sneg preprečil vse njihove namene, če bi jih tudi imeli.

Debel sneg je zatemnil obednico. Na dolgi mizi so stale tri petrolejske svetilke.

Dve sta bili prižgani ter metali čudne sence na obraze čudne trojice.

(Dalje prihodnjik.)

Proces proti hajduku Čarugi.

(Nadaljevanje.)

In res Čaruga priznava, da je poslal oskrbniku dvorca v Kriva ji Step. Bognarju pismo, v katerem zahteva (da se tekem 5. minut izroči 5000 dinarjev, ker bi ga drugače ubil. Čaruga pravi, da ga je k temu dejanju nagovoril pokojni Vid Predragović.

Predsednik prebere pismo, v katerem je podpisan Čaruga kot komita. Čaruga je predpisal Bognarju kazen 5000 dinarjev zato, ker ga je otyadil orožnikom radi raznih tatvin.

V noči 16. avgusta 1921 je Čaruga v družbi Marka Banića in Predragovića zopet zahteval pismenim potom od Stjepana Bognarja 5000 dinarjev. Ko je pa prišel po denar, ga je Bognar s pomočjo svojih uslužbencev prepodil iz hiše. Čaruga priznava napad v toliko, da je samo sodeloval pri napadu in še enkrat povdarja, da Banića ne pozna.

Čaruga, Banić in Mihajlović so dne 5. septembra 1921 v družbi Predragovića, Uglencina in Čurkovića napadli hiše petih posestnikov pri Čeralji.

S puškami in samokresi so zagrozili napadenim posestnikom, da jih ubijejo, če jim ne izročijo denar. Izsilili so na ta način 8500 dinarjev. Predsednik: "Kaj veste o tem slučaju?" — Čaruga priznava na polovico, da je sodeloval pri napadu. Sodeloval je pa zato, ker bi drugače zapadel smrti. Šel je v hiše samo zato, da reši ljudi gotove smrti. Predsednik: "Pa zakaj ste jih zvezali?" — Čaruga: "Zato, da ne bi pobegnili in da bi jih na pobegu ne postrelili." — Predsednik: "Vidite, kako ste dober človek." (Smeh v dvorani). — "Ali ste jim vzeli denar?" — Čaruga: "Nisem! Razgledal sem se samo po hiši in vzel knjigo za moje zapiske".

Pod običajnimi formalnostmi se je v četrtek 15. maja ob 9. dopoldne nadaljevala razprava proti razbojniku Čarugi in njegovim tovarišem. Čaruga je začel z novo taktiko ter se dela, kakor da ne bi poznal gotovih oseb ali, da so mu stvari nepoznane. Zraven je bil, toda v vseh stvareh je nedolžen. Stori je vse drugi Čaruga.

Čaruga je obdolžen, da je v družbi štirih tovarišev napadel in oropal posestnika in trgovca Stjepana Blaščka v Ostrošinih. Čaruga kratko veli: "Tedad sem bil v Srbiji. Tam je bila meni podobna oseba, ne pa jaz. Ta četrti je vodil napad".

Predsednik ga je opozoril, kako soglašja njegova izpoved v preiskavi z izpovedjo prič. Čaruga molči.

Čaruga je obdolžen, da je oropal gostilničarja Marka. Tu je Čaruga predsedniku izjavil, da ni bil on zraven, nego drugi. Izmisli si je imeni dveh novih razbojnikov. Pri napadu je bilo šest razbojnikov. Stal je na cesti pri gostilni in razbojniška družba se je po napadu razšla. Po tem napadu sm ose sestali Žižki Marko in neki Pero ter smo ustanovili novo družbo, da ubijemo mlinarja Fekete. Temu sem se sprva protivil. V sled tega je prišlo med nami do pretepa. V tej borbi je bil ubit tovariš Ugljenas. Ubil ga je neki Marko.

Predsednik: "Zakaj ste si pozneje nadeli ime Nikola Dreglić?" Čaruga: "Bil sem v Otočcu in tam sem takoj dobil ime, da sem prejel vojaške dokumente." Glede razbojstvo v Sidencih je izjavil Čaruga predsedniku: Tja sem šel iz "plemenitih" imen. Družba je hotela zaklati gostilničarja Fuchsa in njegovo ženo.

Šel sem tja, da to preprečim. Dvakrat se mi je to posrečilo. Rečem vam, gospodine predsedniče, šel sem tja iz plemenitih namenov in nisem hotel sprejeti denarja, ki so ga tovariši odvzeli gostilničarju.

Predsednik: "Zakaj ne?" Čaruga: "Zakaj bi ga jemal?"

Predsednik: "K Fuchsu ste šli radi denarja?"

Čaruga: "Jaz ne, drugi!" (Dopolandanske razprava je bila za tem končana.)

Na popoldanski razpravi je bila opaziti znatna duševna sprememba v Čarugini notranjosti. Tudi snidenje z očetom je na razbojnika globoko vplivalo. Njegovi odgovori in taktika zagovora, čeprav še vedno zanikajo najvažnejša dokazna dejstva, jasno kažejo, da se Čaruga sedaj jasno in dobro zaveda težke situacije in grabi za vsako bilko, da bi si ohranil tako ragočeno življenje.

K spremembi je tudi mnogo prispeval odločen nastop senata in končno nanj ni ostala brez vtisa okolnost, da je občinstvo začelo kazati napram razbojniku veliko antipatijo. Občinstvo, ki je sprva občudoval nastop Čaruge, je začelo ironično spremljati vsak njegov odgovor. Prve dneve je Čaruga samo kotikal z ženskami, a sedaj je začel s trdovratno obrambo. Način odgovora kaže, da Čaruga začena sodnike prositi milosti. Nekdanji neustrašni gorski pišč se razkrinkava kot navaden strahopetec, ki trepetja pred smrtjo.

Na popoldanski razpravi je Čaruga nastopil v elegantnejši obliki. Nastopil je v novi toaleti. Vojaške gamaše in vojaške široke hlače je zamenjal z dolgimi hlačami, vojaške čevlje z elegantnimi. Občinstva se je pri razpravi kar trlo. Vlada je prava poletna vročina v dvorani.

Razbojniški napad na tvrdo Neufloss in umor orožniškega podnarednika Tintorja.

Čaruga je otem drznom ropu pripovedoval: "Najraje se je s svojimi tovariši dogovarjal, da bi oplenil nekega bogatega Amerikanca. Čaruga je dejal: "Pustimo Amerikanca v miru! Bil je pošten človek in si je moral svoj denar v Ameriki z delom prislužiti. Če je kaj zaslužil, to sedaj sam potrebuje!" Tako jih je odvrnil od napada. Nato so začeli razmišljati o napadu na blagajnika tvrde Neufloss, nekega Nemedijs, ki je za delavce v šumi vozil po drežini veliko denarja. Po daljšem obotavljanju o se bratsko pomenili in so proti večeru odšli v bližino proge v šumi Pustinja. Tu so spali celo noč.

Napad je bil izvršen dne 16. junija 1923. Zraven je bil tudi razbojnik Pavle Prpić, nazvan "Veliki". Blagajnika so napadli in odnesli plačo, namenjeno delavcem v znesku 40.000 dinarjev. Po drežini sta se vozila blagajnik Nemedijs in orožnik Tintor. Nekdo je napreje ustrelil blagajnika, a drugi je težko ranil orožnika ki je pozneje v bolnici umrl.

Čaruga je o tem napadu pripovedoval: "Spali smo celo noč. Proti jutru sem se prebudil. Tovariši so bili že budni. Kmalu so začeli drzno. Stal sem na tratinah. Opazil sem, kako je orožnik prijel za puško, a jaz sem zavpil: "Stoj!" Takoj sta padla od naše strani dva strela, eden z desne, drugi z leve. Orožnik je padel v jarek in sem mu dejal:

"Brate Srbine, ne boj se! Noben ni na te streljal!" Orožnik mi je odgovoril: "Brate Srbine, ubil si brata Srbina!"

Čaruga je nadaljeval: "Sedaj šele sem opazil, da je orožnik ranjen. Blagajnik je pobegnil z drežine in ne vem, kaj se je z njim zgodilo. Na drežini je pustil svoj zavoj z denarjem. Pri razdelitvi je vsak prejel 7000 dinarjev. Gotov odstotek je odšel v skupno blagajno."

Predsednik: "Kdo je ubil Tintorja?" Čaruga: "Nikola Mijić".

Predsednik: Ali ste bili dogovorjeni?"

Čaruga: "Ni bilo časa za dogovor!"

Predsednik: "Zakaj ste baš vi stali na progi?"

Čaruga: "Slučajno sem se našel tam!"

Predsednik: "Zakaj niste ubili Mijića, ker je streljal na Tintorja?"

Čaruga: "Tepec ..." dalje je besede pogoltnil ...

Predsednik: "Kako to, da sedaj vse preobračate. V preiskavi ste drugače povedali!"

Čaruga je zmajal z ramen. Končno je dejal predsedniku:

"Gospodine predsedniče! Prosim za kratek odmor. Moram popiti prašek!"

Predsednik je odredil odmor in Čaruga je popil osvežujoči prašek. Čaruga pravi, da čuti glavobol. Prašek mu je dal branitelj.

Obravnava so začeli še neki slučaj razbojništva v Liki. Čaruga je celokupno obdolžen 29 slučajevropa in umora.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Kje je JOSIP HROVAT? Doma je iz vasi Kleč pri Žužemberku. Star je 35 let in v Ameriki biva že 15 let. Pred vojno je bil v Clevelandu, Ohio, pozneje se je selil nekam v državo Wisconsin. Imam mu poročati več važnega iz domovine. Ogleš naj se meni. — Anton Tomšič, 6114 Glass Ave., Cleveland, O. (4-5-6)

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašteni nabirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lauslin.

Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yammik; Pueblo, Peter Cull, John Germ. Frank Janesh; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana: Indianapolis, Louis Rudman.

Illinois: Aurora, J. Verbich; Chicago, Joseph Blush; Cicero, J. Fabian; Joliet, Fr. Rambich, I. Zaletel in John Kren; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal; Math Ogrin; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolico, Anton Seljak.

Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Minnesota: Chisholm, Frank Gonze; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gonze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic.

Missouri: St. Louis, Mike Grabrijan.

Montana: East Helena, Frank Hrelja; Klein, Gregor Zobec.

New York: Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masle.

Ohio: Barberton, A. Okoish in J. Barich; Cleveland, Anton Simić; Jakob Resnik in Charles Karlinger; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balant in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Acosta, in okolico, Martin Abram; Ambridge, Frank Jakše; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid Rojmanek in J. Brezovec; Claridge, Anton Kozogov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo, Ant. Tauželj; Export, Louis Supančič; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Petermel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolico, Frank Farenchak; Irwin, Mike Paushek; Johnstown, John Polanc in Martin Koroschek; Luzerne, Anton Osolnik; Lloydell, Anton Malovrh. Midway, John Zust; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdirc; Rockwood, A. Hochevar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schiffrer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Previch; Willock, J. Petermel.

West Virginia: Coketon, Frank Koclan.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Tratnik; Racine, in okolico, Frank Jelenc; Sheboygan, H. Svetlin.

Washington: Black Diamond, G. J. Forenta.

Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher.

Poleg gorinavedenih so pooblašteni pobirati naročnino tudi vsi tujci, J. S. K. J.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. junija: Belgienland, Cherbourg, Mongolia, — Cherbourg.

7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Orbita, Cherbourg, Hamburg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

10. junija: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.

11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

12. junija: Columbus, Bremen.

14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympia, — Cherbourg.

16. junija: America, Bremen.

17. junija: Duilio, Genoa.

18. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.

21. junija: Chicago, Havre; Homeric, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg.

24. junija: Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen.

25. junija: Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.

26. junija: Zeeland, Cherbourg.

28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.

1. junija: York, Bremen; Colombo, Genoa.

2. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg.

3. junija: Tyrrhenia, Cherbourg; Minnekahda, Cherbourg.

4. junija: Geo. Washington, Cherbourg.

5. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Muenchen, Bremen; Belgienland, Cherbourg.

8. junija: Resolute, Cherbourg, Hamburg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Derflinger, Bremen; Giulio Cesare, Genoa.

9. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

10. junija: Columbus, Bremen; Cleveland, Hamburg; Mongolia, Cherbourg.

12. junija: Berengaria, Cherbourg; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne, America, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

14. junija: America, Genoa.

15. junija: Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.

17. junija: Westphalia, Hamburg.

19. junija: Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Lapland, Cherbourg; Mount Clay, Hamburg; Stuttgart, Bremen; Duilio, Genoa.

22. junija: Reliance, Hamburg; Seidlitz, Bremen.

23. junija: Paris, Havre.

26. junija: Leviathan, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Albert Ballin, Hamburg; Orca, Cherbourg.

29. junija: Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.

30. junija: Mauretania, Cherbourg; France, Havre.

31. junija: Zeeland, Cherbourg.

HOLLAND AMERICA LINE

Kratka in direktna črta preko Rotterdamu za iz vseh strani

JUGOSLAVIJE

Nedeljska odplutja. Največje udobnosti.

Mi vam bomo preskrbeli potrebne listine (affidavit za vzdrževanje). Naši uradniki se brigajo za vse ter vse urede za potnike, dokler ne dospo na določeno mesto.

Cene in seznam odplutev se pošlje vsakomur na zahtevo. Za prostore na parnikih in vse podrobnosti pišite lokalnemu agentu ali na

HOLLAND AMERICA LINE

24 State Street New York

MOŠKI! Začinite se Proti nalezljivosti

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Začinite se Proti nalezljivosti

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Začinite se Proti nalezljivosti

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Začinite se Proti nalezljivosti

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Začinite se Proti nalezljivosti